

Rozhovor prezidenta republiky pro XTV a Radio Xaver

21.1.2023 - Miloš Zeman | Správa Pražského hradu

Hostem XTV a Radia Xaver je v tuto chvíli prezident České republiky pan Miloš Zeman. Dobrý den, pane prezidente.

Pěkný dobrý den.

Na úvod řekněte nám, našim divákům zejména, žijeme v demokratické zemi? Ano nebo ne?

Tak řekl bych, že stále ještě z větší části ano, i když nedávno mě upoutal výrok redaktora Mladé fronty DNES Koreckého, který napsal, že po mužích listopadu přicházejí mužové před listopadem. Tak jsem se jenom trochu smutně pousmál.

Je možné, pane prezidente, aby v naší zemi na nejvyšší funkci, tedy na prezidenta republiky, kandidoval takzvaně nedemokratický kandidát?

Ale já nemám tohle nálepkování rád. To, jestli jste nebo nejste demokrat, nerozhoduje nějaká nálepka, ale Vaše reálné chování.

Dobře, ale po sečtení výsledků prvního kola prezidentských voleb vystoupil téměř na všech televizích pan premiér, ministerský předseda pan Fiala a pravil, že děkuje voličům, kteří volili demokratické kandidáty, z čehož velmi jasně vyplývá, že zde je jakási část voličů, kteří volí ty nedemokratické kandidáty. A kdo volí nedemokratického kandidáta, je nedemokrat, a spoustu lidí, pane prezidente, nevím, jestli to víte, to urazilo a dotklo se jich to.

Pokud se jich to dotklo, tak se to možná projeví na výsledku druhého kola. Pokud jde o mě, já oba dva postoupivší kandidáty pokládám za demokratické kandidáty, a pokud například pan Petr Pavel říká, že pan Babiš je hradní kandidát, tak s tím nemám žádný problém, stejně jako nemám problém s tím, když naopak pan Babiš o panu Pavlovi říká, že je vládní kandidát. Neboť obojí je pravda.

Co se děje v naší společnosti, jaká přichází změna, pane prezidente, že ty zásadní politické strany tak, jak jsme je znali, vnímali - volili mnozí v uplynulých letech, některé vůbec nepostavily svého prezidentského kandidáta? Jsou tady jacísi kandidáti, které označují někteří humorní komentátoři a diskutující na internetu jako kandidáty Národní fronty, ale kandidát ODS, při troše fantazie třeba sociální demokracie, lidovců tady není a je tady jakýsi pojem občanský kandidát. Co je jinak?

Všichni jsme, opět opakuji podobně jako v případě demokratických kandidátů, tedy všichni jsme občanští kandidáti, protože se obracíme k občanům a pokorně je žádáme, aby nás volili. Ale máte pravdu, že při současné podpoře politických stran, a to včetně hnutí ANO, kdyby ta strana se spoléhala pouze na své vlastní členy nebo voliče v parlamentních volbách, tak je to málo. Ty strany potřebují získat i další voliče, a to je snad hlavní důvod, proč se někteří kandidáti, nikoliv všichni, označují za občanské. Opakuji, občanští jsou všichni.

No, ale přece jenom kandidát konkrétní politické strany s konkrétním politickým směrem, s konkrétní ideou je ta věc, které se může chytit ten volič, to mi, doufám, dáte za pravdu.

Zatímco, když se objeví, dobře, беру to, občanský kandidát, tak my v řadě případů o něm nevíme vůbec nic.

Dobře, ale i on může mít svůj vlastní program. A já myslím, že třeba na paní Nerudové, ale nejenom na ní, jsme poznali, že jsou kandidáti, kteří žádný program nemají, kromě

obecných frází, a snažme se vybrat toho kandidáta, který ten program má, nikoliv tedy fráze, protože fráze nejsou program.

Dobře. A tak Vás беру за слово a ti dva kandidáti, kteří jsou ve finále, tak ti podle Vás oba mají svůj program?

Já bych nechtěl nikomu uškodit, ale když pan premiér Fiala jednoznačně podpořil Petra Pavla, tak já pokládám za demokratickou povinnost, Xavere, pro určité vyvážení říci, že já nenálepkuji nejenom demokrat, nedemokrat, ale ani komunistický rozvědčík, estébák. To do seriózní diskuse nepatří. Když mluvíte o programu, tak já se ptám, kdo má schopnost kromě těch frází ten konkrétní, třeba sporný, ale konkrétní program formulovat. A odpovídám, a to je důvod, proč volím Andreje Babiše, že je to člověk, který má zkušenosti, politické zkušenosti. Zdůrazňuji politické a dám Vám jeden trošku absurdní příklad. Představte si, Xavere, kdyby na prezidentský úřad kandidoval klasický filolog, což je profese jako každá jiná. Tento klasický filolog by se vyznačoval vynikající znalostí starořečtiny, což je znalost jako každá jiná. A teď by předstoupil před voliče a řekl by, moje kompetenční pole zahrnuje starořečtinu, novořečtinu, latinštinu, latinu, promiňte, aramejštinu a ještě několik dalších více méně starých jazyků. Co by mu asi ti voliči řekli? Proč Vám to říkám? Předstoupí Petr Pavel a řekne, já jsem voják. Krátká odbočka, když jsem mu to vytknul, tak prohlásil, že už není voják, protože je ve výslužbě, ale pak nechápu, proč má na různých čepicích anebo stojancích nápis generál. Konec odbočky, vracím se k tématu. Takže generál Pavel Vám řekne, já jsem voják, a to je podobná profese jako ten klasický filolog. Ten rozumí starořečtině, tenhle rozumí armádě. Tak a na druhé straně máte člověka, který alespoň něco ví o ekonomice, něco ví o sociálních problémech, něco ví o podnikání už proto, že byl sám podnikatel, a tak dál a tak dál. Čili má kompetenční pole široké a bez ohledu na to, jestli někdo byl komunistický rozvědčík a druhý údajný agent StB, a bez ohledu na to, že oba dva jsou tedy muži před listopadem, rozhodující je šíře toho kompetenčního pole. Tečka.

Rozumím tomu. Na druhou stranu Vy říkáte, že to do té diskuse nepatří, kdo kdy čím byl. Rozvědčíkem, Vy jste říkal ještě estébákem. Ale jak to vypadá, tak voliče nezajímá moc minulost těch kandidátů, protože rozhodli o finále. Čím to je? Je to ta vzdálenost od té sametové revoluce, nebo je to, nechci říkat reklama a marketing. Je to prostě tak, že lidé zapomínají?

Víte, my jsme, bohužel, zapomněli i na okupaci roku 68. Vy víte, že každý, kdo vstupoval do komunistické strany po této době, tak musel souhlasit s okupací. A dnes už to bohužel taky skoro nikoho nezajímá. Takže uplynulo nejenom třicet let od revoluce, ale přičtete k tomu dalších, dejme tomu, dvacet let od normalizace a máte padesát let, a my staří dědci si tohle všechno pamatujeme, ale ti mladí lidé, kteří chodí k volbám, ti už to zapomněli, bohužel.

Ještě krátká otázka k tomu prvnímu kolu. Jak si máme, pane prezidente, vysvětlit my občané - voliči, že některé ty agentury, které se věnují průzkumům předvolebním, předpovídaly paní Nerudové dvacet osm, některé i trošku více procent, a nakonec to skončilo kolem čtrnácti? Kde je chyba systému?

Já bych samozřejmě mohl na tuto nahrávku zajásat a říci, vždy jsem tvrdil, že agentury jsou nekvalifikované, některé možná i cinknuté. Citoval jsem Jana Wericha, budťo to dělají z blbosti nebo

za cizí peníze, ale tady bych se přesto těch agentur v případě paní Nerudové poněkud zastal. Ty jejich odhady jejího vyššího než čtrnáctiprocentního výsledku byly datovány především dobou, kdy paní Nerudová prakticky nevstoupila do volební kampaně a zejména se neúčastnila diskuzí a také se neúčastnila různých kvízů, kde v jednom z pěti otázek nedokázala správně odpovědět ani na jednu. Takže voliči poznali, že je to podle mého názoru prázdná nádoba, a to poznali až po publikaci těchto průzkumů, a to je moje vysvětlení, proč jí dali těch čtrnáct procent.

Váš předchůdce Václav Klaus před dvěma dny u nás na XTV a v Radiu Xaver znovu zopakoval svoji myšlenku, že se domnívá, že přímá volba prezidenta České republiky byla chyba, a dodával, že v ryze politické věci se vlastně celá ta volba stává nepolitickou hrou nepolitických kandidátů. Nepředpokládám, že byste s tímto souhlasil.

Já si myslím, že je to velký nesmysl. Jsou malé nesmysly, toto je velký nesmysl. Podívejte se, každý z nás, připouštím s výjimkou dětí a úplně senilních starců, přičemž Václav Klaus není dítě a není ani senilní stařec. Ale teď jsem se nadechl a Vy jste napjatě čekáte co řeknu, že ano? Není senilní stařec, tak s těmito dvěma výjimkami každý z nás je politik. Už tím, že se zajímá o politiku. Politika není jenom profese, politika je taky zájem. Každý z nás je čtenář detektivek, a tedy svým způsobem laický kriminalista, a tak dál, a tak podobně. Takže naopak přímá volba je dobrem proto, že vtahuje lidi do politiky a dává jim právo o těch politicích rozhodnout. V parlamentní volbě, kterou absolvoval Václav Klaus, máte dvě stě osmdesát jedna, s prominutím, stranických funkcionářů, mohl bych volit i méně zdvořilý termín, kteří mezi sebou intrikují, zatímco osm milionů oprávněných voličů dost dobře intrikovat nemůže už proto, že na to nemají peníze.

V té předvolební kampani a krátce po prvním kole jsme slyšeli od jedné z kandidátek větu, Andrej Babiš je zlo. Tak teď vidím na sociálních sítích, pane prezidente, že lidé toto často používají, co je dobro, co je zlo. Máme to vnímat tak, že v předvolební kampani a krátce po volbách je povoleno všechno, anebo jsou věci, které bychom mohli označit hezky česky jako zu viel?

Byla taková sekta, jmenovala se Manichejští a jejím konstitutivním znakem bylo to, že velmi ostře rozlišovala dobro a zlo a nebyly tam žádné odstíny šedi. To znamená, že tato sekta se proslavila svým radikalismem a nakonec zanikla právě z těchto důvodů. Ne. Zaprvé každý z nás je Jekkyl a Hyde. Četl jste to.

Jasně, viděl jsem i filmy, ano.

Tak výborně, nemusím Vás zkoušet z různých knih jako jiné politiky, dobrá.

Tady byste neobstál, ale v jiných případech se bojím. A Haška jsem teda také četl.

Ano. V každém případě jsme Jekkyl a Hyde, ale samozřejmě každý z nás o sobě bude tvrdit, že je Jekkyl. Paní Pekarová je možná vtělené zlo. Možná, já si to nemyslím, ale někdo si to o ní bude myslet, ale ani vůči ní by to kupodivu nebylo spravedlivé, protože i v ní je maličký kousíček dobra.

Dobře. Jaký vliv v této fázi, řekněme, v poločase těch prezidentských voleb mají umělci, herci, zpěváci, ta kulturní fronta, která, když jsem včera otevřel odpoledne některé sociální sítě, pane prezidente, je na barikádách se vším všudy. Vy s tím máte hluboké zkušenosti. Je to věc, která pomůže, anebo teoreticky může i uškodit?

Záleží na tom, jestli tito lidé například podepsali antichartu, což je většina z nich, upřímně řečeno, pokud nestačili zemřít. Ale nikdo jim nebrání, aby vyjádřili svou podporu jakémukoli kandidátovi, a

pokud jde o ten podpis anticharty, my všichni zapomínáme, já dokonce vím o člověku, který antichartu dokonce z pilnosti podepsal dvakrát, a teď píše do Reflexu velmi antikomunistické komentáře.

Takže potvrzeno sečteno vlastně to může i uškodit, jestli Vám dobře rozumím.

U myslících lidí, ale teď bych neřekl myslících, opravuji se, u znalých lidí, to znamená lidí, kteří mají rádi historii, a tím pádem znají i minulost, u znalých lidí to může uškodit.

Zpráva z dnešního dne, protože my tento pořad natáčíme 21. ledna, tedy v sobotu, teď máme chvíli po čtrnácté hodině. Pokud vím, tak ČTK psala zprávu, že manželka Andreje Babiše obdržela jakýsi výhružný dopis, a v něm, a teď promiňte, nábojnici nebo náboj, abych se špatně nevyjádřil, říkám to jako laik, ale oba víme, co to znamená. Váš komentář?

Já si vzpomínám, jak při parlamentní, nikoliv přímé volbě prezidenta byly kromě nábojnic v obálkách zlomené tužky, což v symbolu mafie znamená trest smrti, a jak se na toaletách rozhodovala podpora jednotlivých kandidátů. Řekl jsem Vám, že v přímé volbě nikdo nemůže intrikovat, ale je pravda, že i v přímé volbě může posílat nábojnice nebo, chcete-li, zlomené tužky. Snad jenom ty toalety z toho můžeme vynechat.

Takže co to znamená teď pro tu kampaň?

Že je tady jeden blázen, duševně nenormální člověk, který uvěřil tomu, že Andrej Babiš je zlo, čili uvěřil Nerudové, a díky tomu se stal bláznem.

Dobře. Pane prezidente, v tomto týdnu, tedy před pár hodinami, server Seznam zprávy vydal jakýsi článek, kde informuje o tom, že premiér Petr Fiala odmítl podepsat abolicí pro Vaše nejbližší spolupracovníky neboli zastavení trestního stíhání, ale myslím, že diváci budou vědět. O co se tady hraje?

Já jsem viděl, myslím, na svém oblíbeném teletextu, pokud se nemýlím, že nízkonákladový Deník N publikoval, že jsem premiéra Fialu požádal o abolicí ve dvou věcech. První se údajně týkala skartace nějakých materiálů a druhá se týkala nějakých věcí kolem BIS. Mohu zodpovědně prohlásit, že ani v případě skartace materiálu, ani v případě věcí kolem BIS jsem premiéra Fialu o žádnou abolicí nepožádal z toho prostého důvodu, že v těchto dvou věcech neprobíhá, pokud alespoň vím, žádné trestní stíhání, a abolicí je zastavení trestního stíhání. Takže, Xavere, Deník N to samozřejmě nepochopí, ale Vy určitě ano, neexistuje-li trestní stíhání, není co zastavovat.

Řekněte nám velmi krátce Vaše důvody k udělení milosti paní Nečasové.

To je krajně nepřesný termín. Udělení milosti by znamenalo, že zruším rozsudek, a to včetně desetiletého zákazu činnosti ve státní správě. Já jsem rozsudek, to byly, tuším, asi tři roky podmíněně, nezrušil. Nezrušil jsem ani deset let zákazu ve státní správě. Jediné, co jsem udělal, je, že ve shodě s rozsudkem prvoinstančního soudu jsem snížil odklad podmíněného trestu z pěti let na tři roky. Vzhledem k tomu, že tohleto naši velmi inteligentní novináři nepochopili, tak se domnívají, že šlo o kompletní udělení milosti.

Řekněte, pane prezidente, velmi krátce ten důvod.

Ten je velmi prostý. Zaprvé paní Nečasová deset let žije normálním životem, nedopustila se žádného trestného činu, tuším, ani přestupku. Zadruhé já, upřímně řečeno, považuji pana Šlachtu a jeho

kovbojský tým za poněkud odpudivé zjevy, je to můj osobní názor, ale koneckonců jeho neúspěch ve volbách dokazuje, že to není jenom můj osobní názor, takže i to je druhý důvod.

Velké téma posledních týdnů, měsíců jsou, pane prezidente, takzvané dezinformace. Probírá se to ze všech stran, ze všech úhlů pohledu, dokonce jsou někteří lidé, kteří si na tomto vytvořili svoji živnost, což nekritizují, pouze konstatují, ale my jsme zaznamenali, my - veřejnost tím myslím, zprávu, že vláda Petra Fialy hodlá investovat pravda pouhých 150 milionů, ale bavme se o drobných v této věci, tím, že podpoří v uvozovkách správně nasměrované novináře a některé neziskové organizace, které odhalují takzvané dezinformace. Tak zaprvé, co soudíte o té finanční podpoře, a zadruhé, jsou ty takzvané dezinformace tak velkým celospolečenským problémem, aby to odpovídalo tomu, kolik jim je věnováno prostoru?

Protože už máme do závěru jenom několik málo minut, pokusím se to zestručnit. Neznám, jaká je finanční situace Vašeho rádia a televize, nicméně 150 milionů není úplně zanedbatelná částka, a stačila by úplná maličkost, musel byste asi tak třikrát denně vysílat, že nejenom premiér, ale všichni ministři, a nejenom všichni ministři, ale všichni náměstkové ministrů, a ne jenom všichni náměstkové, ale všichni ředitelé odborů a referenti a vrátní a uklízečky na ministerstvech vynikají naprosto křišťálově čistým charakterem a vysokou odborností, včetně těch uklízeček. To je malá cena, kterou byste za to musel zaplatit. Je to samozřejmě, česky řečeno, svinstvo. Je to pokus podplatit novináře. Já jsem teď četl na sociálních sítích krásný výraz, Bakalovi presstituti. Tak jako Hospodářské noviny, Respekt, Aktuálně.cz nebo Ekonom, což jsou všechno média, která vlastní Zdeněk Bakala, by možná těch 150 milionů uvítala, ale ona je nepotřebují. Bakala má díky vytunelování OKD peněz dost. A poslední poznámka. Už jsem jednou v Rudolfinu citoval jednoho moudrého člověka, jehož jméno jsem zapomněl, ale byl moudrý, protože řekl tuto větu, v roce 1940, v době bombardování Londýna, Angličané nikdy se nesnížili k tomu, aby rušili německé vysílání pro Anglii. To byl ten Lord Haf-haf, pokud Vám to jméno něco říká, občanským jménem se jmenoval James Joyce a byl pověšen v roce 46. Takže tento Lord Haf-haf vyzýval Británii, aby uzavřela mír s Hitlerem za skvělých podmínek a tak dál. Nikoho z Britů nenapadlo rušit Lorda Haf-haf, protože si vážili svých občanů, Xavere, protože věřili v jejich rozum, nejenom charakter, ale rozum. Bohužel ti, kdo vyzývají k znovuzavedení cenzury, pohrdají občany a nevěří v jejich rozum.

Už nás tlačí čas, ale pouze krátce jedno důležité téma. Možná jste zaregistroval na svém teletextu, pane prezidente, že prestižní moderátor České televize pan Marek Wollner odchází. Je to po jakési akci, po jakémsi skandálku o údajném bossingu takzvaném a zneužívání. Byla tam, uvnitř České televize, vytvořena jakási komise, a to všechno v době, kdy za pár týdnů se volí nový generální ředitel. Máte pocit, že to je věc, kterou mají občané sledovat, anebo už je význam těch médií veřejné služby úplně marginální?

Václav Klaus používal hezký obrat, toto je pod mojí rozlišovací úrovní. Takzvaný prestižní moderátor, ale koneckonců všichni moderátoři České televize, jsou naštěstí hluboko pod mojí rozlišovací úrovní a byla by ztráta času se jimi zabývat. Pojdme se bavit o něčem důležitějším.

A generální ředitel?

Generální ředitel už je důležitý. Já mu přeji brzké uzdravení, protože si, pokud vím, na lyžích zlomil pánev. Na druhé straně napáchal hodně škod tím, že, podle mého názoru, Česká televize je zaujatá, neobjektivní, jednostranná, a díky tomu se na ni téměř nedá dívat, včetně kvality většiny jejích moderátorů.

Mám hezkou otázku, doufám hezkou, na závěr. Pane prezidente, ať vyhraje ty prezidentské

volby, kdo vyhraje, myslím z těch dvou kandidátů, v obou případech se zúčastníte takzvané inaugurace?

Já bych to pokládal za slušnost a budu-li pozván, tak pozvání přijmu.

Od pana Pavla i od pana Babiše?

Jistě. Nesmysly, které o mně občas vykládá Pavel, nebudete na ně reagovat nějakým pohrdáním, ale tím, že klidně as úsměvem, pokud bude zvolen, což, doufám, nebude, ale možná, že bude, tak pokud bude zvolen, tak i na jeho inauguraci a i na inauguraci Andreje Babiše přijdu.

Na závěr, pane prezidente, chci poděkovat, protože první rozhovor s Vámi jsem kdysi dělal u Vás na chalupě, na Vysočině, potom několik let na Frekvenci 1, potom v Českém rozhlasu a teď, poslední léta, třeba pro XTV nebo Radio Xaver. Vždycky to byl zážitek s Vámi. Já doufám, že se potkáme třeba u mikrofonu i po skončení Vašeho pontifikátu, jak se říká hezky, poté, co se stanete klasickým odpočívajícím prezidentem, politikem. Takže díky za vlídný přístup za ta léta, za to, že jste kdykoliv, nebo téměř kdykoliv, vyslyšel žádost o rozhovor. Děkuji Vám za to. Přeji Vám pevné zdraví a těším se, že se s důchodcem Milošem Zemanem potkám u mikrofonu zase někdy.

Už jsem byl důchodce na Vysočině, teď budu důchodce v Lánech, a zatímco Vy po putování po různých zaměstnáních máte vlastní zaměstnání a, tak říkajíc, vlastní podnik, já po putování po hradech a zámcích, kde jsem byl vždycky nájemníkem, teď budu vlastníkem domku tady v Lánech. Kdykoli Vás rád uvidím.

Beru Vás za slovo, pane prezidente. Děkuji a na shledanou.

Na shledanou.

Hostem XTV a Radia Xaver byl prezident Miloš Zeman.

<https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-xtv-a-radio-xaver-16839>